

jer) in skute (albuminska skuta), narejene iz ostanka sirotke. Ta je zelo okusna in lahko prebavljiva in ni topna v vodi. Na Bovškem je to narodna jed – skuta s čompami (krompirjem). Dopoldne smo imeli praktično delo v tamkajšnji planinski sirarni. Po kosilu (posnetek je na vaši sliki) smo obiskovali sosednje planine: Jezero, Dedno polje, Viševnik, Ovčarijo, Kočo pri Sedmerih jezerih in Triglav. Mojster, ki je vodil tečaj, se je pisal Stanko Grahek in ne Dolenjec, kot je zapisano v vašem članku. Udeleženci tečaja, ki so na posnetku, so vsi že pokojni, razen Požara in mene. Življenje z industrializacijo spreminja tudi mlekarstvo in zato planine nezadržno propadajo. Če bi želel gospod Stanko Požar vedeti kaj več o teh časih, se lahko pisno ali po telefonu oglasi na moj naslov. Lepe pozdrave iz Bohinja

*Franc Cesar, Stara Fužina 91,
4265 Bohinjsko jezero,
telefon: 04 5723314*

Pismo bralca

Spoštovani! Sporočam vam, da sem prejel zadnjo številko Planinskega vestnika, t. j. št. 9/2004. V njej je na straneh 67 in 68 objavljen tudi moj prispevek z naslovom Srečanje starejših planinskih delavcev na Mrzlici. Za objavo se vam lepo zahvaljujem. Pričakoval sem, da bo prispevek objavljen že v številki 7/8, ker je minilo že kar precej časa, odkar sem vam ga poslal v objavo. Imam pripombo: vsebina se precej razlikuje od tiste, ki sem vam jo poslal. V prispevku manjka dobršen del gradiva, zato je članek nepopoln in delno tudi zavajajoč. Zavajajoč zato, ker se zdi, da je bilo srečanje namenjeno le planincem iz planinskih društev Brežice, Litija in Laško, to pa seveda ni res. Namenjeno je bilo generaciji planincev planinskih društev od Brežic do Litije in Laškega. Pri omembi programa ste namenoma ali ne namenoma izpustili tisti del, ki se je nanašal na pozdravne nagovore Bojana Gorjupa v imenu organizatorja, t. j. PD Trbovlje, Boruta Vu-

koviča, predsednika MDO zasavskih planinskih društev, ter g. Maček - Bergerjeve, direktorice upravnih služb Občine Trbovlje. Prav na to so me opozorili nekateri udeleženci srečanja iz zasavsko-posavskih planinskih društev. Ni jim vseeno, če je vsebina članka nepopolna. Pojasnil sem jim, da je članek v rokopisu, ki sem vam ga poslal, daljši in da vsebuje tudi manjkajoče podatke. Z menoj vred pa terjajo, da uredništvo PV v naslednji številki naknadno objavi tudi manjkajoče podatke. Upam, da boste to tudi storili. Lep planinski pozdrav!

Tine Lenarčič

Spoštovani g. Lenarčič,

zahvaljujemo se vam za vaš prispevek o srečanju planincev na Mrzlici. In ker po vaših besedah skupaj s planinskimi sotovariši od uredništva PV terjate objavo manjkajočih podatkov, smo z objavo vašega pisma to že storili. Drži, kot pravite, da so bralci razumeli (str. 67), da je šlo le za srečanje generacije starejših planincev iz samo treh PD, a že na naslednji strani pozorni bralci lahko preberejo, da so prišli na srečanje planinci iz vseh 14 PD zasavsko-posavskega območja. Morda je do nerazumevanja prišlo prav zaradi pretipkavanja rokopisa. Kar pa zadeva krajšanje prispevkov, vas prosimo, da pogledate v kolofof naše revije. Tam dovolj natančno piše, da si uredništvo pridržuje pravico do krajšanja oziroma povzemanja nenaročenih člankov – prostor v reviji je žal omejen.

Uredništvo

V naravi pravljice ožive

Pravljčne poti Slovenije: družinski izletniški vodnik, Irena Cerar Drašler, Sidarta, Ljubljana, 2004.

Lepo kot v pravljici. Res, tako je lahko, če sledimo nasvetom Irene Cerar Drašler, ki nas v Pravljičnih poteh Slovenije vabi na kar sedem-

deset (70) krajev, tako ali drugače povezanih s slovenskimi ljudskimi pravljicami in pripovedkami. Lepa je tudi knjiga sama, ne le zaradi valjavih fotografij, še posebej ton ji dajejo čudovite in domiselne ilustracije enajstih slovenskih umetnikov – nov, zelo posrečen pristop. Založba Sidarta je ta vodnik umestila ob že obstoječega Z otroki v gore (resnici na ljubo je nekaj idej vzniknilo prav iz njega). Poti v »pravljčnem« vodniku so namenjene predvsem staršem z majhnimi otroki, saj so preproste, večinoma nenaporne, pa vendar zanimive tudi za starše same. S pravljčnim svetom se tako najmlajši srečujejo v naravi, v vedno skrivnostnem svetu gozdov in nenavadnih pojavov, ki so navdihnili ljudsko domišljijo, da je ustvarila te pripovedke. Tudi male »buče« si zlahka, seveda ob primernem pripovedovanju, pričarajo povodnega moža pod gladino temačnega jezera, ali pa slišijo hihitanje gozdnega škrate v svetu skrivenčenih, v mah odetih korenin. Večina opisanih poti zaradi časovne nezahtevnosti ponuja obilo priložnosti za zgodbe, za razglabljanje, za čebljanje z otroki, ki prav počasi hlačajo po prijetnih gozdnih poteh – konec koncev pa tudi starše, obremenjene z vrvežem vsakdana, opomnijo, da je tudi tu, tik pred nami, čudovit svet barv in oblik, da za veliko doživetje ni vedno potrebno teči preko se-

dmih vrhov. Poti so dokaj enakomerno razporejene po vsej Sloveniji, nekoliko več jih je le v Julijskih in Kamniško-Savinjskih Alpah. Pripovedke so polne divjih mož, vil, škratov, povodnih mož – od nevarnih do zelo prijaznih bitij – večina pripovedk se vendarle konča srečno, še posebej za dobre ljudi. Da se bo srečno končala tudi pot družine, nas avtorica ob opisu vedno opozori tudi na morebitne nevarnosti. Zaradi enostavnosti poti so opisi kratki, jedrnat, vedno pa je zraven še vrsta namigov za obisk znamenitosti v bližini predlaganega cilja. Pomembno je, da v rubriki Dodatno branje avtorica omeni še sorodne pravljice: starši z otroki na določenem izletu lahko primerjajo denimo jezernika, ki so ga iskali prejšnjič, z bitjem, ki se v neznanih globinah pred njimi skriva tokrat. Tako otroku ob pravljicnem svetu nehote gradijo živi svet narave in čudovitih povezav v njem. Pravljice z naravo preprosto ožive. Poleg imenitnih ilustracij, ki spremljajo pravljice, ter skic in lepih fotografij, je dobra ideja tudi majhna ilustracija, ki uvaja sam opis izleta.

Tradicionalno Sidartino oblikovanje pa ne koristi majhnim fotografijam, ki se ponekod stiskajo ob robu besedila – pa so tudi lepe. Morda bi po mnogih letih kazalo razmisliti o kakšni spremembi oblike. Kljub strokovnemu pregledu je v knjigi tudi nekaj geografskih netočnosti (mejni prehod na Kolpi je Petrina, ne Petrinje, Modri pan na skici Mirtoviškega potoka mora biti Modri poh, Gora leži na južni strani Trnovske planote, ne na zahodni, na Prehodavce iz Zadnjice krenemo desno, ne levo), pa tudi jezikovnih napak (tako ves čas hodimo po gozdnih vlekah namesto po vlakah). Opombe, v katerih avtorica hvalevredno razlaga manj znane besede, vsebujejo tudi kakšno dokaj znano (duplo, pečina), medtem ko nekatere manjkajo (npr. bavkati). Ob zajetni, v trde platnice vezani knjigi (da bo trpežna, saj jo bodo listali tudi otroci!), je nekaj napak pričakovanih, bi jih pa bilo dobro opraviti.

Kaj še reči ob tej res lepi knjigi? Že sama naslovnica je pravljico privlačna, taka pa je tudi vsebina. Potujemo od pomurske ravnice, nad katere vodami plešejo vile, preko gora, kjer robantijo berkmandeljci (gorski škratje), pa mimo Cerkniskega jezera, kjer kar čakamo, da se od nekdaj prikaže povodni mož, do dežele Petra Klepa ob Kolpi, koder mogočna padla debela kažejo, kot da je junak ravnokar pometel s turško vojsko. Kamorkoli bomo šli, povsod bomo obujali bogato ljudsko pripovedništvo, ga ohranjali mladim rodovom, predvsem pa jim na nevsihljiv način približali naravo, da jih bodo za vedno prevzele njene skrivnosti. Če rečemo nekoliko biblijsko – na poti otroke s starši čaka vsaj sedemdesetkrat sedem doživetij – pravljicnih in resničnih. Spodbudna knjiga!

Marjan Bradeško

Jalovec in Mangart v novi podobi

Planinska karta Jalovec in Mangart, zemljevid, 1 : 25000, založila Planinska zveza Slovenije, Ljubljana, 2004.

Ko sem iz zaščitnega ovitka potegnil najnovejšo karto Jalovec in Mangart, sem bil najprej v neprijetni zadregi. Kam z dodatnim dvakrat prepognjenim listom, v katerega je vložen zemljevid? Ta zavitek sicer vsebuje vrsto koristnih informacij, od same legende preko navodil za uporabo koordinatoma (natisnjen na zaščitnem ovitku, ob kotomeru in drugih merilih), časovnega diagrama hoje, seznama kart PZS in tematičnih pripomočkov kartografije. Predstavljajte si, da si morate pomagati z zemljevidom pod dežnikom. Malce nerodno. Verjetno

bi vse na zavihku zapisano lahko spravili tudi na zadnjo stran same karte, ki je sicer prazna. Avtorja karte (Lojze Miklavčič in dr. Dušan Petrovič z Geodetskega inštituta Slovenije) trdita, da ima to tudi prednosti – vsa karta je namenjena vsebini in za iskanje informacij ni potrebno nobeno prepogibanje. Naj uporabniki presodijo sami. Redakcijsko delo s strani PZS je pri izdelavi opravila Ana Kokalj.

Sicer pa je karta novost na našem tržišču – v več pogledih. Že njena velikost (100 x 70 cm) ob merilu 1:25000 nakazuje, da je natančna in vsebinsko bogata. Izdelana je na osnovi državne topografske karte (DTK) enakega merila, po informacijah nekaterih poznavalcev pa vsi popravki, že vneseni v DTK (predvsem imen), tu še niso upoštevani. Tudi oblikovno je karta drugačna od vseh dosedanjih in ob prvem pogledu naredi velik vtis, četudi to še ni karta tipa Tabacco (verjetno najboljša karta v Evropi, italijanskega izdelovalca). Uporabljena ekvidistanca plastnic 10 metrov bo morda koga tudi motila, saj je karta nekam polna, malo zmede lahko povzroči tudi italijanski del, kjer so plastnice na 25 metrov. Poltonsko senčenje pa v vsakem pogledu močno izboljšuje prikaz plastovitosti ozemlja, ki pa ga žal »pokvarijo« barve – nekam blede so. Na karti so poleg standardnih gradnikov, zanimivih za gornike (tri kategorije označenih planinskih poti v čudni oranžnорjavi barvi, nekatere turnosmučarske smeri, lovske in druge neoznačene poti, planinske in lovske kočje), prikazane tudi zapore cest, strmejše ceste pa so še posebej označene. Žal niso prikazane vse zapore cest (denimo v Trebiški dol pod Lepoč), prav tako tudi ni vrisana velika cestna galerija Berebica v Trenti – mimogrede, nad tem mestom leži planina, ki je tokrat zapisana kot Verevica, čeprav smo jo doslej poznali le kot Verevico oziroma Berebico. In še nekaj. Obstojče primerljive karte enakega merila so lažje berljive. Zdi se, kot da so napisali na tokratni karti prepro-